

Ա. ՆԱԽԱՐԵԱՆ. — POÈMES D'ORIENT
(Les Sultanades, Le Soleil d'Automne, Trois Poèmes. Poèmes en Prose Cadencée). Jouve et Cie. Editeurs, Paris.

ԺԱՌՎ ԵՒ ԲԵԿ. ճրատարակիչները, Փարիզ, հատորի մը միացնելով բանաստեղծ Ա. Նախարեանի նախապէս առանձին հատորներով երեւցած բերթուածներու երեք շարքերը, Տոխացուած ու սրբազրուած **ԱՐԵՎԻԿԱՆ ՔԵՐՈՒԱԾՆԵՐ** (Poèmes d'Orient) անունին տակ կրկին հրապարակ հանած են:

Ա. Նախարեան անձամբ մը չէ մեզի համար. ֆրանսա, Սորպոնի մէջ ուսած ֆրանսերէն լեզուն եւ գրականութիւնը, եւ զանոնք իւրացուցած մայրենի լեզուի եւ տոհմային գրականութեան չափ՝ ուսուցչական գործունէութեամբ ապրած է ատեն մը Ռուսաստանոց եւ ապա Պոլսոյ մէջ եւ շրջակաները:

Ինծի համար, սակայն, բանաստեղծ Նախարեանը գերազանցապէս հաճելի եւ անակնկալ յայտնութիւն մը եղաւ. ես զինքը կը ծանօնայի ֆրանսական լեզուի ուսուցիչ մը, բայց ֆրանսերէնի ուսուցչի մը եւ ֆրանսերէն լեզուով բերթուածներ գրող հեղինակի մը միջեւ լայն ու խոր անջրպետ մը տեսնել բնական է քիչ մը շատերու համար. եւ հիմա, այդ յայտնութենէն վերջը, իր բանաստեղծական նուրբ արուեստին մեծ ու իրական արժէքին մասին այնքան ծեռնհաս եւ հեղինակաւոր գնահատութիւններու դիմաց, վարանում մը ունիմ գնահատութեան եւ դատաստանի ունէ խօսք ընելու իր գործին համար: Բայց այդ գործը դատելու եւ կշռելու վարանումս արգելք մը չէ որ, իրրեւ հայ, փափաքիմ արտայայտել հոս այն հպարտութիւնը զոր ունեցայ արժանաւոր ազգակցի մը, ֆրանսական խստապահանջ ու դժուարահաճ քննադատութեան առջեւ, բայց ու դափնեպալակ ճակատով մը դուրս գալու կազդուրիչ իրողութիւնը տեսնելով:

Սկիզբէն մինչեւ վերջը կարդացի Ա. Նախարեանի բերթուածներու այդ հատորը գրաճաշակ աննման հաճոյքով մը, ուր ֆրանսական այնքան զուենդ եւ աշխարհ ապաճառ ու երաժշտական լեզուն երեւան կուգայ իր բառերու թարուէն յորդութեամբը, իր բերականական նորին ճշդութեամբը եւ իր տաղաչափական թերթիքի բոլոր բարդ կառուցածքովը, նման ֆրանսական ոտանաւորի մեծ վարպետներու գրչին ճարտար արդիւններուն. այնչափ որ, եթէ հեղինակը ուզէր իր ստորագրութիւնը ծածկել, զբուռաբաւ պիտի կրնային վերագրել զանոնք օտարի մը ստեղծագործութեան: Բայց բանի մը կան որ պիտի մասնէին զայն, եւ այն է իր ներշնչումներու մօղիւր եւ աղբիւրը, արեւելեան վառ ու բոցեղ երեւակայութեան մը փթթումը, փափուկ գերգայութիւնը, եւ իր պատկերներու այն տեսակ մը հմայքն ու կախարհանքը զոր Արեւելեան հոգին միայն զիտէ ստեղծել:

Գ. Նախարեան իր ուղի բերթուածներով ֆրանսերէն գրականութեան մէջ կը դնէ Արեւելքի լոյսերէն ապաճառ շողեր, մռայլ, սակայն անխռով համակերպութիւնը ճակատագրի անողոր հարուածներուն առջեւ, մարդկային հոգիին խորովումը՝ որ կ'այ-

րի բայց չի սպառիր: Մէկ խօսքով Արեւելքի տարտամ խորհրդաւորութիւնը, իր անըմբռնելի ահաւոր պատկերներովը եւ նոյն ատեն իր կախարհող տեսիլներովը:

Ա. Նախարեան ասով իսկ իրեն կ'ապահովէ բանաստեղծի արժանիքը միջազգային հրապարակին վրայ եւ ցոյց կուտայ հայ մտքին մշակութային մեծ ընդունակութիւնը, արժանի ամէն գնահատանքի որ պատուարեք վկայութիւն մըն է մեր ցեղին ազնուական խառնուածքին:

Գ. ՄԻԱԼԵԱՆ

ԳՐԱԳԱՐԱՅԻՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ.
Գրեց՝ **Յակոբ Ալոնեան (Ռազմբեի)**. 1931. Տպգ. «ԱՐԵՎԵԼԻՔ». Սելանիկ. էջ՝ Բ+238 զին՝ 35 տախմի, 11.5 դրս:

Օգտակար դասագիրք մը: Նպատակն է՝ ազգային վարժարաններու մէջ բաղադրացիական կրթութեան ճիւղը մշակելու կամ մշակել ուղղորդելու դիւրութիւն մը ընծռել՝ ծեռնարկի ձեւին տակ: Կարելի չէ արդարեւ ուրանալ պէտքը բաղադրացիական կրթութեան՝ որ աշակերտին այլեւայլ ճիւղերու մէջ իւրացուցած ծանօթութիւնները ներդաշնակ միութեան մը կը վերածէ՝ կեանքի մէջ կիրարկուելու համար: Եւ այս գիրքը՝ կը կարծենք թէ յաջող քայլ մըն է՝ առնուած զէպի լրացումն այդ պէտքին: Բաժնուած է Ա-ԼԵ, 35 զուտներու, կ'երեւի թէ եօթներկու մէկ դասի հաշուով: Կը շօշափէ բունականաբար ընկերային խնդիրներ, կը խօսի ընտանիքի, հայրենիքի, դպրոցի եւ դաստիարակութեան, Ընդհ. եկեղեցւոյ եւ Հայ եկեղեցիի մասին, հանրային առողջութեան, ոստիկանութեան, կառավարական դրութեանց, միջազգային օրէնքի, Ազգային Սահմանադրութեան, եւայլն, եւ վերջապէս Երեւանի Հայկ. Հանրապետութեան վրայ:

Այս բոլոր մեծ եւ ընդարձակ խնդիրներու շուրջ՝ ընդհանրապէս ընդունուած գաղափարները որոշ, ճշգրիտ, ամփոփ եւ դիւրահասկնալի կերպով ներկայացնելու մէջ՝ յայտնի է որ յաջողած է Տիար Ալոնեան:

Իրաւ է թէ շատ մը կարեւոր խնդիրներու կամ բառերու վրայէն հաքեւանցի կերպով մը միայն անցուած է, գիրքը չափէն ուելի չընդլայնելու մտադրութեամբ. անշուշտ, եւ աշակերտին մէջ ալ պատմական եւ ուրիշ ծանօթութիւններ ենթադրելով: Սյարան սեղմ ծեռնարկի մը մէջ՝ որ մէկ տարւոյ շրջան մը միայն կ'ընդգրկէ՝ թերեւս ասիէ աւելին ալ կարելի չէր ընել: Բաց աստի՝ ուսուցչին կ'իշխայ դասը տուած ատեն կարգ մը կէտեր լուսաբանել:

Ամէն զուտի վերջը կայ իւրաքանչիւր դասին ամփոփոյթը եւ հարցարան մը, որոնք կը դիւրացնեն թէ՛ աշակերտին եւ թէ՛ ուսուցչին գործը:

Տիար Պօղոս Էսմէրեանի ծախրով հրատարակուած է «**Բաղադրացիական Կրթութիւն**»-ը: Հայ պատանեկութիւնը շխորհակալութիւն կը պարտի մեկենասին եւ հեղինակին միանգամայն:

Տ. Ա. Ն.

ՄԵՐ ԱՄՍԹԱՆՈՐՆԵՐԸ, Կ. Ե. Հրաչեան,
Տպ. Կ. Տօփիկեան, Պէտրոպ, 1930, երես 34, Դիւն
20 Սիւրիական դրամեկան:

Բարոյային զաւեշտ մը, 2 արարով, արուեստը սիրողի մը կողմէ գրուած: Ահաւասիկ խաղը իր ամբողջութեան մէջ. վեց երիտասարդ ամաթէօրներ՝ ատամնարոյժ, դերասան, եւայլն: Պարտաւէր դերասանին ծննդեան օրն է: Ուրիշին հասցէին եկած դրամը իւրացնելով պատրաստուած սեղան մը: Շաղակրատութիւններ, բանգէտի հովեր, փորձեր ամէնքէն: Պահանջկոտ ներկայութիւնը նպարավաճառին. նամակի խարդախուելուն յայտնուիլը, նամակատիրոջ զայրոյթը, կազ ու կոխ. դերասանը իր փոխառիկ զգեստներէն մերկացած:

Զաւեշտին մէջ հանդիսականները խնդացնելով կը թելադրուի սա քարոյական դասը՝ թէ երիտասարդի մը համար արուեստի մը սէրը բուական չէ, պէտք է ունենալ զործնական զրադում մը:

Յանձնարարելի անոնց համար՝ որոնք կը նախընտրեն արական սեռէ՝ դերակատարներ ունեցող զաւեշտներ:

Շ. Վ.

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

Ն. Ա. Բ. ՅԱՅՅԻ ԴՔՍՈՒՀԻՒՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻԻ

Անգլիոյ Վեհափառ ձՕԲՃ Ե. Թագաւորին Քրոջ՝ Նորին Արքայական Բարձրապատուութիւն **ՅԱՅՅԻ ԴՔՍՈՒՀԻՒՆ**, մահուան առթիւ Ս. Աթոռէս ուղղուած ցաւակցական հեռագրին ի պատասխան ստացուած է հետեւեալ պաշտօնագիրը: —

(Թարգմանութիւն)

ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԷՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՇՏՕՆԱՏՈՒՆ
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

№ D / 6 / 31

17 Փետրուար 1931

Զերդ Սրբազնութիւն:

Բարձր Կոմիտէրը յանձնարարած է ինձ անդեկացընել Ձեզ, թէ Նորին Արքայական Բարձրութիւն Իշխանուհիին մահուան առթիւ Կենտրոնիկ Սրբապիսկոպոսին միջոցաւ Ձեր Կողմանէ Վեհափառ Թագաւորին յղուած ցաւակցական ուղերձը ժամանակին ներկայացուած է Նորին Վեհափառութեան:

Նորին Վեհափառութիւնը հրամայած է Գաղթային Նախարարին, որ խնդրէ Ն. Վ. Բարձր Գոմիսէրէն Ձեզ յայտնել Նորին Վեհափառութեան շնորհակալութիւնները Ձեր Ուղերձին համար:

Մեամ Զեր Սրբազնութեան
Հնազանդ Ծառան
(Ստորագրութիւն)
Մ. ՆԻԻՐՈՔ
Վասն Դիւանապետի

Գերաշնորհ

Տ. ՄԵՍՐՈՊ Ս. ԵՊՍ. ՆՇԱՆԵԱՆ.

Տեղապահ

Պատրիարքարան Հայոց
ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ՄԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎ

Նիս ԺԶ. (Մարտ 5)

Նախագահութեամբ Տեղապահ Սրբ. Հօր

Օրակարգ. — Վարչական եւ Հաշուական համարաւորութիւն Տնօրէն Ժողովոյ՝ 1929 Մյս. — 1930 Ապր. 30 Տարեշրջանի:

Ընթաց. — 1. Միար. Ընդհ. Ժողովի երկու Ատենադպիրներուն քացակայութեան հետ եւանդով քաց մնացած պաշտօններու համար Ատենադպիրներու նոր ընտրութիւն: Ա. Ատենադպիր ընտրուեցաւ՝ Հոգ. Տ. Շաւարշ Վրդ. Գոյումճեան, Բ. Ատենադպիր՝ Հոգ. Տ. Գեղամ Վրդ. Քամսեան:

2. Տնօրէն Ժողովոյ կողմէն 1929-30 տարւոյ վարչական համարաւորութեան ներկայացումը եւ անոր ունկնդրութիւնը:

3. Տնօրէն Ժողովոյ կողմէն 1929-30 տարւոյ հաշուական համարաւորութեան ներկայացումն եւ ունկնդրութիւնը: Հաշուեցոյցը յղուեցաւ արդէն նախապէս որոշուած եւ ընտրուած «Հաշուեցոյցի քննիչ Մասնաժողովին ի քննութիւն եւ ի անդեկացրութիւն»:

4. Հաշուեցոյցի Քննիչ Մասնաժողովէն պակասած մէկ անդամին տեղ՝ նորի մը ընտրութիւն՝ յանձին Հոգ. Տ. Սերոյրէ Վրդ. Մանուկեանի:

Նիս ԺԷ եւ ԺԸ (Մարտ 10 եւ 12)

Նախագահութեամբ Տեղապահ Սրբ. Հօր

Օրակարգ. — Անցեալ ժողովներու ատենագրութեանց ընթերցում եւ վաւերացում:

Ընթաց. — Կարգացուեցան Ե - ԺԴ նիստերու ատենագրութիւնները եւ վաւերացուեցան:

931/5/12

ԴԻԱՆ

ՄԻԱԲ. ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎՈՅ